charitas in actu ꝙ ↄtritio inde ſeqns
merebiť non ſolum culpe amotionem
ſed etiam abſolutionē ab omni pena.
alio modo ex parte ſenſibilis doloris
quem voluntas in ↄtritione excitat et
quia ille etiaꝫ pena quedam eſt. tantū
ꝑtītēdi ꝙ ſufficiat ad deletionē culpe
⁊ pene. I Etiā ſciēdū ꝙ in ↄtritō
ne duplex eſt dolor de peccato. vnus in
parte ſenſitiua que paſſio eſt ⁊ hic nō
eſt eſſencialiter ↄtritio prout eſt actus
virtutis. ſed magis effectus ipſius. ſi
cut enī pnīe virtus exterioreꝫ penā ſuo
corꝑi infligit ad recōpenſandā offen-
ſam. que in deum commiſſa eſt. officio
membrorum. ita etiam ipſi ↄcupiſci-
bili penā infert doloris predicti. quia
ipſa etiam ad peccatū coopabatur. A
lius dolor involuntate. qui nihil aliud
eſt ꝙ̄ diſplicētia alicuius mali ⁊ ſic cō
tritio eſt dolor ꝑ eſſentiam ⁊ eſt actus
virtutis penitētie. hec thomas de aqui
no. K Et quamuis vt predictum
eſt ꝑ cōtritionē deleatur culpa vel etiā
pena. nihilominus tn̄ confeſſio ⁊ peni
tentie iniūcte expletio requiriť. etiaꝫ
tūc non ꝓpter remedium ſed ꝓpter pre
ceptum, ⁊ non ſolū ꝓpter preceptum
tenetur quis ↄfiteri ⁊ ſatiſfacere. ſed ꝓ
pter incertitudinē. quia nō eſt certus
ꝙ ſua ↄtritio fuerit ſufficiens ad ſuuꝫ
reatum totū tollenduꝫ. Unde oportet
vt propter preceptum ⁊ talem incerti
tudinē quilibet etiam multum contri
tus currat ad remedium confeſſionis
niſi articulus neceſſitatis hoc excludit
aut impediat. Nunc igitur de ſecun-
da parte penitentie videlicet de confeſ
ſione dicendū eſt. Filius.

POſt informationem ꝺ contritio
ne ſiue compunctione. Nunc de
confeſſione que ſecunda eſt pars peni
tentie ego cupio edoceri.

Capitulum. IIII. Pater. L

COnfeſſio eſt vt
ait augu. ꝑ quā morbus latēs
ſpe venie aperiť. Hec eſt ↄfeſſio ſacra-
mentalis que eſt pars pnīe. hic ↄueniē
ter deſcribitur ⁊ ꝑ materiā que eſt pec
catū ⁊ ꝑ actum. qui eſt apire ⁊ ꝑ finem
qui eſt ſpes venie. Confeſſio etiā eſt le
gittima corā ſacerdote pctōrum decla
ratio vel dicitur ſimul vel ex toto vel vn
diqꝫ faſſio. nam ille ↄfitetur qui totuꝫ
fatetur. hec precipiť ꝑ hieremiam. iiij.
Effunde ſicut aquam cor tuū ante con
ſpectu dn̄i dei tui. Et pſalmiſta. Effun
dite coram illo corda veſtra. beatus au
gu. etiam dicit ꝓ vos peccaſtis per vos
etiam erubeſcatis videlicet ↄfitendo.
Erubeſcētia enī remiſſionis habet pnē
vtrū aūt teneamur ad cōfeſſionem di
cendū ꝙ ſic. M Omnis enī pecca
ti ſiue actualis ſiue originalis eſt reme
dium paſſio xp̄i. illius enī virtus paſſi
onis in ſacramētis ecc̄ie eſt impreſſa.
vnde non poſſumus a peccato ſiue ac
tuali ſiue or. ginali ſanari ſine ſacramē
torū ſuſceptione. vel in re qn̄ habetur
oportunitas ſuſcipiendi. vel in propo-
ſito cū articulus neceſſitatis excludit
ſacramentū nō ↄtemptus religionis.
Confeſſio vero ptinet ad ſacramentuꝫ
inſtitutū contra morbum peccati mor
talis ideo tenemur ↄfiteri. hec enī tria
videlicet ↄtritionem ↄfeſſionem ⁊ ſa-
tiſfactionem ſcire debemus eſſe ex pre
cepto diuine ſcripture. nam cōtritio
precipitur iohelis. ij. Scindite corda
veſtra. De ↄfeſſione diciť iacobi vlti
mo. Confitemī alterutrū peccata vr̄a
De ſatiſfactione habeť math. iiij. Pe
nitentiam agite. appropinquabit enīꝫ
regnū celorum. non eſt ergo ſalus ſine
ↄfeſſione. vbi quis habere poteſt ſacer
dotem cui confiteatur. De hoc dicit ri
char. de ſancto victore. Niſi enīꝫ quis

cōdignam ꝯfeſſionem fecerit ſuorum
ſcelerū. ipſe ſaluari nunꝙ̄ poterit ine
ternū. ⁊ btūs iero. quotquot enī abſ
cōfeſſione deceſſerint hoīes. nil aliud
ſibi ꝙ̄ eternas debere nouerunt miſeri
as ⁊ dolores ¶ Eſt aūt primo ſci
endū ꝙ cōfeſſio pctōrum aut procedit
ex gratia ſpiritusſancti aut ex metu fu
turi iudicij. primū probat augu. ſic di
cens Donū ſpiritusſancti iam hꝫ qui
ꝯfitetur ⁊ penitet. qꝛ nō poteſt eſſe ꝯfeſ
ſio peccati ⁊ ꝯpūctio in hoīe ex ſeipſo.
hec ille. De ſecundo beatus greg. viij.
mor. ſup illo vbo. Ego non parcā ori
meo ſic dicit. Ori ſuo parcit qui confi
teri malum quod fecit erubeſcit. ſed iu
ſtus ori ſuo nō ꝑcit. qꝛ iram iudicis di
ſtricti preueniens verbis contra ſe pro
prie ꝯfeſſionis ſeuit. Hinc pſalmiſta.
Preueniamus faciē eius in ꝯfeſſione
Hinc ſalomon. Qui abſcondit ſcele
ra ſua nō dirigetur. qui aūt ꝯfeſſus fu
erit ⁊ dereliquerit ea miſcdiaꝫ ꝯſeque
tur. Sed nequaꝙ̄ os pandit niſi cum
ꝯſideratiōe diſtricti iudicij ꝑ pauorē
ſpiritus anguſtatur. vnde ſubditur. lo
quar in tribulatione mei. Tribulatio
quippe ſpiritus linguā ꝯmouet. vt rea
tum praui operis vox ꝯfeſſiōis impug
net. hec greg. Unde vnuſquiſꝙ̄ pecca
tor ſtimulat⁹ amore vel timore deo ſtu
deat ſua ſcelera confiteri. quia ſcḋm bea
tum aug. Nullum grauius peccatū eſt
ꝙ̄ aliquē morbos ſuos nolle confiteri
nullus enī qui queſiuit remediū perijt
nullus qui cōtempſit euaſit. hec augu.
Monet ergo nos ſacra ſcriptura vt q
ſine peccatis eſſe non poſſumus. illa ꝑ
remedium cōfeſſionis diluere ſataga
mus. vult enī pius dominus. vt ea cō
fiteamur in hoc ſeculo. ne ꝯtingat nos
pro illis ꝯfundi in futuro. De hoc di
cit beatus aug. in omnibus ſcripturis
diuinis admonemur fratres. vt pecca
ta noſtra debeamus iugiter ⁊ humili
ter non ſolū deo ſed etiā ſanctis ⁊ deū
timentibus ꝯfiteri. Quomodo enī no
bis vulnera deeſſe nō poſſunt. ſic ⁊ cō
feſſionis medicamenta deeſſe nō debēt
Non enim ideo vult vt cōfiteamur pec
cata noſtra. ꝙ ipſe ea ſcire non poſſit.
ſꝫ qꝛ dyabolus hoc deſiderat vt inueni
at qđ nobis añ tribunal eterni iudicis
obiciat. ideo vult vt magis defendere
ꝙ̄ accuſare peccata noſtra velimus Cō
trario autē deus noſter qꝛ pius ⁊ miſe
ricors eſt vult vt ea ꝯfiteamur in hoc ſe
culo. ne pro illis cōfundamur poſtmo
dum in futuro. Si enī nos ꝯfitemur il
le parcit. ſi agnoſcimus ille ignoſcit.
Hec aug. Nam ille nō habebit quod
timeat in futuro iudicio. qui nūc cōfeſ
ſioneꝫ fecerit de ſuo peccato. Teſtante
beato leone qui dicit nō remanet iudi
cio ꝯdemnandum. quod fuerit cōfeſſi
one purgatum. Et caſſianus illis non
iudex: ſed aduocatus eſt chriſtus. qui
ſe ꝓpria cōfeſſione dānauerunt. Quia
ſcḋm quod hugo dicit. Nihil deo ſit ita
acceptabile. ꝙ̄ confeſſio in homīe ſue
culpe. Omnis ergo qui ſcelera ſua mo
do accuſat. ⁊ ſuam vitā corrigit ⁊ emē
dat. talis nō timebit ſuum aduerſariū
cum venerit: quia a deo erit excuſatus
Und crisſ. Omnis qui ſe agnoſcit ſui
accuſator eſt. nam qui ſui accuſator ex
titerit cū venerit aduerſarius. non cō
fundetur. Oīs enī qui ſe in hoc ſeculo
dolēdo accuſat ⁊ fuerit a ſe accuſatus
a deo erit excuſatus ſed illa eſt fructuo
ſa ſi ſecuta fuerit correctio. Ceterū ſe
quotidie accuſare ⁊ non corrigere deū
temptare eſt. melius eſt ergo eligo vt
primo ſit correctio ⁊ poſtea accuſatio.
ꝙ̄ precedat accuſatio ⁊ non ſubſequa
tur correctio. Hec criſ. Unde ſi conſi
deremus peccatorū veniam. nō erubeſ
camus ſubire confeſſionis medelam.

nam ⁊ ipſa verecundia que in ꝯfeſſiōe
habetur. penaȝ temꝑat quam pro pec
cato quis pati deberet. Teſtaẜ hoc Eu
ſebius qui dicit. Nullus ꝯfiteri erube
ſcat. nullus dure reprehēdi ꝑtimeſcat
Verecundia enim penam temꝑat quā
pro peccato quis pati debuerat. Et ri-
char. de ſancto victore ¶ Quan
to maior verecundia in confeſſione fu
erit. tanto quilibet diuinis oculis cla-
rior innoteſcit. Ergo poſtpoſita omni
verecundia ſine timore humano ſtude
amus noſtram ꝯſciam ꝑ humilem cō-
feſſionem expurgare. naȝ ſicut pctā ꝑ
petrata ſcripta ſunt in ꝯſpectu dei. ſic
cōfeſſio delere ſolet ea. ab oculis cōdi
toris. ⁊ tanta eſt vis cōfeſſionis vt de
mones illa que deleta ꝑ cōfeſſionē fue
rint nō valeant reuelare. ymo ſcire ea
prohibenẜ. probat hoc ſanctus ambro
ſius ſic dicens. tante virtutis cōfeſſio
nem dixerim ꝙ peccata ipſa que ꝑ cō-
feſſionem abolenẜ demones reuelare.
ymo ſcire prohibenẜ ꝙ aūt omnia ſint
nuda ⁊ aperta que illicite fiunt oculis
dei. dicit quidam doctor ſic. Nō erube
ſcas deo cōfiteri cui non potes abſcon
di. ipſe eñi nouit abſcondita cordium
cuia omīa nuda ⁊ aperta ſunt. ante cu-
ius conſpectum omnia peccata noſtra
ſunt ſcripta. ſed quod ſcripſit trāgreſ
ſio. hoc delet cōfeſſio non te pudeat di
cere. qd̓ non puduit facere. Nulla etiā
eſt tam grandis culpa. que nō habeat
veniam ꝑ ꝯfeſſionem. Vicia ergo cor-
dis tui ⁊ prauas cogitatōes illico ma
nifeſta. peccatum eñi proditū cito cura
tur: crimen vero tacendo ampliatur.
Vicium enim ſi patet fit ex magno pu
ſillū. ſi latet fit ex minimo magnū. naȝ
velox cōfeſſio velociter medicinam fa
cit. Sit ergo in te deuota cordis ꝯpū
ctio vera oris ꝯfeſſio. diſcreta carnis
mortificatio. repētina vicioꝝ extirpa
tio. leta bonoꝝ operū exhibitio. hec il-
le. Et quēadmodū peccata hoīem ſor-
didum ⁊ inmundū reddūt in ꝯſpectu
creatoris. ita ꝯfeſſio iuſtū ⁊ pulchꝝ ex
hibet oculis creatoris. ꝙ aūt iuſtū faci
at ꝯfeſſio. dicit beatus greg. ſuꝑ illo v̓
bo. iuſtus in pͥcipio accuſator eſt ſui
Quantūcūqꝫ peccator īmaniſſima ſce
lera ꝯmiſerit. incepit tñ iuſtus eſſe. cū
incipit ꝯfiteri. quia cum ꝯfitetur eius
iniuſticia diſplicet ſibi. cū autē diſpli
cet ſibi iuſtus eſſe incipit. ꝙ vero pul-
cros ⁊ decoros ipſa cōfeſſio exhibeat
peccatores deo. dicit beatus ber. Ama
ꝯfeſſionem ſi affectas decorem. Reue
ra vbi ꝯfeſſio ibi pulcritudo: ⁊ decor.
ſi peccata ſunt in ꝯfeſſione lauantur ſi
bona opa in ꝯfeſſione emendanẜ. Vn
de beatus augu. ſuꝑ pſalmiſtam dicit.
Vis eſſe pulcer ꝯfitere. fedus eras cō-
fitere vt ſis pulcer. peccator eras ꝯfite
re vt ſis iuſtus ¶ Et eſt duplex cō
feſſio ſcilicet laudantis ⁊ gementis.
Cōfeſſio laudantis ad honorē ꝑtinet
eius qui laudatur. Cōfeſſio gementis
ad pniām ꝑtinet eius qui confitetur.
Confitemur eniȝ homines cū laudant
deū. Confitentur autem cum accuſant
ſe ⁊ nihil dignius facit lingua. vt ergo
illuȝ laudes te accuſas: quia illius mi
ſericordia eſt. vt noſtra pctā dimittan
tur. nam ſi deus vellet pro meritis age
re. nō inueniret niſi qd̓ dānaret. Ve
nit ergo dicēs vt recedamus iaȝ a pec
catis noſtris ⁊ nō nobiſcū deducat ra
tionē de preteritis. ſȝ tanqꝫ tabule nō
ue fiant incēſis omibus cyrographis
debitorū noſtrorū. Vnde ꝯfitendo dā-
nemus qd̓ fecimus vt ille quod ꝯdem
net inueniat. Hec aug. Nec mirum
eſt ipſa confeſſio pulchros ⁊ iuſtos ho
mines peccatores reddit. magne nam
qꝫ virtutis et efficatie eſt. Ipſa enim
a peccatorum ſordibus mundat. ani-

mas ſanctificat. deum placat. infirmū
ſpoliat et paradiſum aperit. De iſtis
et alijs effectib9 ac virtutibus confeſ
ſionis dicit beatus gre. ſic Confeſſio
corpus illuminat. animā ſanctificat.
deū placat. veniā peccatori donat an-
gelos letificat dyabolos ꝯtriſtat ⁊ in
firmū ſpoliat. Confeſſio a morte ani-
mā liberat. aperit paradiſuꝫ. ⁊ ſpeꝫ ſa
lutis tribuit nec meretur iuſtificari. q
in hac vita peccata nō vult confiteri.
vñ etiā auguſtin9. Cōfeſſio ē ſalus aīa
maꝝ. diſſipatrix vitioꝝ. reſtauratrix
virtutū. expugnatrix demonū. obſtru-
it os inferni. apit portas paradiſi. Et
richardus de ſancto victore. Oīa in
ꝯfeſſione lauāt. ꝯſcia mūdat. amari
tudo tollit. tranqllitas redit. ſpes re
uiuiſcit. anima hylareſcit. Qui itaqꝫ
vult habere ꝯſciaꝫ mūdā et ſanctā. ve
niat ad ꝯfeſſioneꝫ. nā ꝯfeſſio mūdum
ꝯfeſſio ſanctum reddit. ¶ Cō-
feſſione facta etiā vnuſqſqꝫ fideliuꝫ ſe
totaliter ſentit in corde ſuo eē alleui-
atum. teſte euſebio qui dicit. Vnuſ-
quiſqꝫ fidelium ꝯfeſſione facta ſignā-
ter ſentit ac notabiliter ſe eē alleuiatū
Et ſi quis habeat paruā ꝯtritionē de
ꝯmiſſis. vadat ad cōfeſſionis ſacramē
tum. faciat qđ pōt. et remittāt ei rōe
ſacramenti nō rōe parue ꝯtritōis. qꝛ
inſufficiēs eſt ex ſe propter prauitatē
ſuam et id qđ nō pōt ꝑua ꝯtritio. ꝑ
ficitur ratōe ſacramenti. Ex quo ergo
tāte efficatie eſt peccati ꝯfeſſio. nullus
negligat ſuis vulnerib9 qui ſentit ſe
varijs criminib9 ſauciatum tam ſalu-
bre remediū ꝯfeſſionis adhibere. Eſt
notanduꝫ ꝙ ſunt nōnulli qui ſe pecca
tores fatent. qui tñ peccatores ſe eſſe
nō credūt. cū vero tales ꝓ ſuis exceſ-
ſibus arguūt vł etiā a dño flagellātur
ſe ſtatim eſſe peccatores defendendo
contradicūt ⁊ ſe innocētes videri ap

petūt atqꝫ cōtra flagella ſui ꝯditoris
murmurāt. de talibus beat9 gre. xxiiij.
moraliū. ſuper illo iob vt erā dignus
nō accepi ſic dicit. Sunt qui peccato
res plerūqꝫ ꝯfitētur etiam qui ſe pec-
caſſe nō credūt. nā ſepe ꝯtigit vt paſ-
ſim ſe homines iniquos fateant. ſed
cū peccata ſua veraciter alijs arguēti
bus audiūt defendūt ſūmoꝑe ſe. atqꝫ
innocētes videri conant. Vnuſqſqꝫ ḡ
cū talē ē ⁊ ſe deliquiſſe dicit verū nō di
cit. quippe qui peccatorē ſe nō ex inti
mo corde ſed verbotenꝰ aſſerit iſte enī
de ꝯfeſſiōe peccati ornari volunt non
humiliari. ꝑ accuſationē ſuā humilis
appetit videri nō eſſe. valde aūt facile
ē vt peccatorē ſe quiſqꝫ cū nihil ꝓ pec
cato ſuo patitur fateatur Secure vicꝫ
īiquos nos dicim9. cū vīdictā nullaꝫ
de iniquitate ſentimus nā cū peccato
res nos quidē in tranquillitate loqui
mur ſꝫ cū de peccatis ipis flagello in
teruenīēte corripimur murmuramus
Vir itaqꝫ iuſtus qui culpā ſuā diſcre-
te ꝯſiderat etiā ī flagello poſitus dicat
et vt erā dignus nō ꝛcepi. Item dicit
xxij. mo. ſic Sepe nāqꝫ ꝯtingit vt ela
tus virtutibus animus dū mlta ī eſti
matōe ꝓximoꝝ de ſe ſpargi ꝯgnoue-
rit. agnoſci nō velit. ſi quid ē. qđ reꝓ-
hēſibiliter fac. Quas vicꝫ erroris te
nebras mēs idcirco tolerat qꝛ cordis
oculū tumor grauat. hec ſunt nāqꝫ vere
humilitatis teſtimonia ⁊ iniquitateꝫ
ſuam quemqꝫ ꝯgnoſcere ⁊ ꝯgnitam
voce cōfeſſionis apire Ac cōtra vſitā
tuꝫ humāi gnīs vitiū ē ⁊ labēdo pec
catū ꝯmittere ⁊ ꝯmiſſū negando ab-
ſcondere. ⁊ ꝯuictū defēdēdo mltipli
care Omni enim peccatori iam exor
dium illuminatōis. eſt humilitas cō-
feſſiōis. qꝛ ſibimetipſi ꝑcere iā rēnuit
q malū ñ erubeſcit ꝯfiteri qđ fec ⁊ q de
fēdēdo accuſari potuit accuſādo celer

time deſēdit. R. Sȝ ſciēdū ē ꝙ ple
rumqȝ homines et culpā confitentur
et humiles nō ſunt. nā multos noui/
mus qui arguēte nullo. peccatores ſe
eſſe cōfitentur Cū vero de culpa fortaſ
ſe fuerint correpti. defenſionis patro
ciniū querunt. ne peccatores eſſe vi/
deantur Qui ſi tunc cū illud. ſpōte di
cunt. peccatores ſe eſſe vera humilita
te cognoſcerent cuȝ arguūtur ab alijs
eſſe ſe quod ꝯfeſſi fuerant nō negarēt
quia in re iudicia vere ꝯfeſſionis ſūt
ſicū quiſqȝ peccatoreȝ ſe dicit id de ſe
dicenti etiam alteri nō ꝯtradicit naȝ
quia ſcriptum eſt. Juſt⁹ in principio
accuſator eſt ſui nō magis peccator ꝙ̄
iuſtus videri appetit. cū ſe peccatoreȝ
quiſqȝ nullo arguēte cōfitetur. ſed cō
feſſionis veritatē probat. quando ma
lum alter quod fecim⁹ increpat. quod
ſi ſuperbe defendimus. liquet q꜡ pec/
catores nos ex nobis ficte dicebam⁹
vn̄ ſūmope curādū eſt. vt mala que fe
cimus et ſpōte fateamur ⁊ hoc alijs ar
guentib⁹ nō negemus. Supbie quip
pe vicium eſt. vt quod fateri de ſe quiſ
qȝ quaſi ſua ſponte dignatur. hoc ſibi
dici ab alijs dedignet. Mirentur in
iob qui volunt caſtitatis cōtinētiam
mirentur integritateȝ iuſticie. miren/
tur viſcera pietatis ego in eo nō mini
me admiror ꝯfeſſionem humilimaȝ
peccatoꝝ ꝙ̄ tot ſublimia geſta virtutū
Scio enī q꜡ ꝓ veritatis verecūdiā ple
rumqȝ grauioris eſt certaminis ꝯmiſ
ſa peccata ꝓdere ꝙ̄ nō ad miſſa vita/
re et vnūqōqȝ malum quāuis robuſti
us vitet ut tn̄ humilius proditur. hec
gre. ibi. Et ſunt nōnulli qui ſe de mal'
ꝑpetratis diiudicando ī mente accu/
ſant. ſed q꜡ ipſas voluptates ex deſi/
derio nō deſerūt erubeſcunt confiteri
quod faciunt ſed cū ceperūt carnis de
lectationes in ſe reprimere etiā per vo
cis confeſſionem incipiunt ſe accuſa
re Et ſunt nōnulli. qui quidē peccata
ſua confitentur ſed nō gemunt ymo q̄
ſi gaudentes ſua ſcelera dicunt. ſed ſi
volūt veniam ſuoꝝ criminum a domi
no cōſeq̄ ⁊fiduciā de ſua ſalute a dn̄o
ꝑcipere neceſſe eſt vt per gemitū pu/
niant. quicquid ꝑ linguaȝ accuſant. de
talib⁹ beatus Gre. mor. ix. ſup illo iob
Dimittā aduerſum me eloq̄uȝ meum
hic dicit. quaſi pro ſe eloq̄o ſuo vtitur
qui ꝑua que geſſit defendere accuſati
onibus conatur. ſed aduerſum ſe elo/
quium dimittit. qui accuſare in ſe in/
cipit ꝙ errauit. ſepe vero et cum deli
quimus ea quoqȝ que agimus diiudi/
camus accuſat mens ipſa quod perpe
trat. ſed quia hoc ex dſiderio minime
deſerit erubeſcit confiteri quod fecit.
Cum vero toto iam iudicio carnis de
lectationē premit. audaci voce in ac/
cuſatōis ſue ſe erigit ꝯfeſſiōe. S
Sed ſunt nonnulli qui apertis voci/
bus culpas fatentur. ſed tamen in cō
feſſione gemere neſciunt. et lugenda
gaudentes dicunt. vnde aperte ꝑ iob
ſubditur. Loquar in amaritudine ani
me mee. Qui culpas ſuas deteſtans
loquitur: reſtat vt has in amaritudīe
anime loquatur vt hec ipſa amaritu/
do puniat. quicquid lingua per men/
tis iudicium accuſat. Sciendum ve
ro eſt quia ex pena penitentie quam ſi
bi mens irrogat. aliquātinus ſecuri
tatem percipit. atqȝ ad irrogationem
ſuperni iudicis fidentior exurgit. vt
ſeipſam ſubtilius inueniat. et erga ſe
quomodo diſponatur agnoſcat. vn̄
additur dicam deo noli me cōdemna
re. Qui peccatorem ſe in amaritudīe
anime aſſerit quid aliud ꝙ̄ ne ꝯdēne
tur dicit. q꜡ amaritudo ꝑſētis penitē
tie extinguit ſupplitia ſeq̄ntis ire. Duo
b⁹ autē mōis ī hac vita iudicat hoīes

deus. quia aut per mala preſentia ir-
rogare iã tormẽta ſequẽtia incipit aut
tormẽta ſequẽtia flagellis pñtibus ex
tinguit. Niſi enĩ delictis exigentibus.
iuſtus iudex et nũc et poſtmodũ quoſ-
dã pcuteret iudas minime dixiſſꝫ pec
caui. tradẽs ſãguinẽ iuſtũ math. xxvij
Scḋo eos q̃ ñ crediderũt pdidit. Et de
iniquis ps nõ diceret. induantur ſicut
dyployde ↄfuſiõe ſua. Dyplois quip
pe duplex veſtimentũ dicit̃. Cõfuſio-
ne ergo ſicut dyployde induti ſunt. qui
iuxta reatus ſui meritũ ⁊ tẽporali ⁊ p
petua aĩaduerſiõe feriũt̃. Solos q̃p
pe pena a ſupplicio liberat. quos ĩmu-
tat. nã quos p̃ſentia mala nõ corrigũt
ad ſeq̃ntia pducũt. Si autẽ neq̃q̃ pe-
na preſẽs quoſdã a ſupplitio eterno de
fenderet. paulꝰ nõ diceret. Cũ iudica
mur a dño corripimur vt nõ cũ mũdo
dãnemur. Hinc etiaꝫ ſcriptũ ẽ. Queꝫ
diligit dñs caſtigat. flagellat enĩ oẽm
filiũ quem recipit. Sepe ergo mens
iuſti vt magis ſecura fit altius trepidat
et cũ flagellis cingitur. ſupmi iudicis
incertitudĩe turbat̃. Pauet ne iniciũ
ſeq̃ntis dãnatõis ſit: omne qḋ patit̃. ⁊
p cogitationẽ ĩnterrogat iudicẽ q2 de
vite ſue meritis ambit in pcuſſiõe. ſꝫ
cũ vite ſue virtus ad oculos mentis
reducitur quaſi cõſolatio a iudice rñ-
detur. q2 nequaq̃ ad perdendũ percu-
tit quẽ in actõis ĩnocẽtia feriendo cu
ſtodit. Bene itaq̃ dicit̃. Indica mihi
cur me ita iudices ac ſi apte diceretur:
Qui flagellando me iudicas oſtende.
qḋ ad iudiciũ p flagella ſecurũ reddas
quod ⁊ aliter intelligi põt nã plerũq̃
vir iuſtus perit vt ſemetipſuꝫ iudex ſi-
bi iudicet quatenus ꝙ ille aĩaduertẽ
do percutit hoc in ſe flendo et ip̃e caſti
get. Scit nãq̃ ꝙ equiſſimus iudex in
iuſte quẽpiam nullo modo affligit. et
magno fletu affligitur. q2 dolꝫ in ver-

bere et deprehendere perfecte in ſe nõ
valet qḋ deplorat. hec gre. ¶ Qui
igit̃ vult bonũ aſſequi qḋ deſiderat de
bet ↄfiteri malũ qḋ fecit. ⁊ ſe in ↄſpec-
tu ſui ↄditoris humiliare. in magnis
enĩ defectibꝫ ⁊ miſeryis poſiti ſumus.
Per nos nãq̃ in peccata cecidimus
ſꝫ noſtris viribꝫ reſurgere nõ valemꝰ
et q̃buis nũc iuſticia electi polleant ne
quaq̃ ſibi ad ĩnocẽtiã ſufficiũt ſi in iu
dicio diſtricte requirãt̃. Hec ergo cõ-
ſiderãtes humiliemus nos corã ocu-
lis ſũme maieſtatis noſtras iniquita-
tes humili ↄfeſſiõe pandẽdo ⁊ ppter
noſtras prauitates eius gratia nos ĩ
dignos iudicãdo. vt veniaꝫ peccatoꝝ
noſtrorũ ⁊ habũdantiorẽ gratiã ab ip
ſo pcipe mereamur. De hoc dicit bea-
tus greg. viij mora. ſic. Qui pmereri
vult bonũ quod expedit. debet maluꝫ
ↄfiteri qḋ fecit. vñ Iob dicitur quid
faciam tibi o cuſtos hoĩm. Ecce fatet̃
malũ quod egit. ſꝫ bonũ quod deo inↄ
penſatõe debeat offerre nõ inuenit. q2
ad abluendam culpaꝫ quelibet huma
ne actõis virtus infirma eſt. niſi hanc
miſericordia parcentis foueat. et nõ
iuſticia recte iudicãtis premat. vnde
recte per pſalmiſtã dicitur. Melior ẽ
miſericordia tua ſuper vitas. quamli-
bet quis videat̃ innocẽs. apḋ diſtric-
tum tñ iudicẽ noſtra nos vita mõ libe-
rat. ſi ei reatus ſui debitum miſericor-
die benignitas nõ relaxat. Humilitas
autem noſtre deſtitutõis exprimitur.
cum deus hominum cuſtos vocat̃ q2
ſi eius nos cuſtodia minime protegit
ante occulti hoſtis inſidias noſtre ſolli
citudinis oculus vigilãs dormit. ps
atteſtante qui ait. Niſi dominus cuſto
dierit ciuitatẽ et cetera Per nos nãq̃
cecidimus. ſed noſtris reſurgere viri
bus nõ valemus. culpa nos voluptatiſ
pprie ſtrauit ſemꝫ. ſꝫ pena culpe ↄterꝫ

quotidie deprimit ad amiſſā rectitu
dinē ſurgere. ſtudiorum conatibus niti
mur. ſed delictorum pondere grauamur
Vñ ⁊ apte ꝑ iob ſubdit. Quare po
ſuiſti me contrariū tibi Tunc ſibi deus
contrariū hominē poſuit. cum homo
peccādo dereliquit deum. Serpentis
quippe ꝑſuaſionibus captus hoſtis
ei⁹ extitit. cuius p̄cepta contēpſit. Sa
lubrem enī humilitatē deſerens ad i
firmitatis iugum ſupbiendo puenit
et ceruicem cordis erigendo ſuppo
ſuit: quia q̄ ſubeſſe diuinis iuſſionibus
noluit ſub ſuis ſe neceſſitatibus ſtra
uit. Sic nimirum debuit p̄ſumptio cor
poris ſic ſupbia ſterni. Quia enī elatū
ſemel ſumpſimus ſpiritū. eſſe deiu
ens quottidie portamus. ſed ab hu
mano genere tūc peccatū plene tolli
tur. cū per incorruptionis gloriā no
ſtra corruptio permutatur. eſſe nanq3 a
culpa liberi neq̄q3 poſſumus. quouſ
q3 i corpore mortis tenemur. nā quā
talibet iuſticia electi polleāt. nequaq3
tamen ſibi ad innocētiam ſufficiunt.
ſi in iudicio requirantur. ſed hoc nūc
ad ſolatium ſue erectōis inueniūt q̄
nequaq3 ſe poſſe ſufficere humiliter
ſciunt Sub humilitatis ergo regimi
nea gladio ſe rāte aniaduerſionis ab
ſcondūt. et quo terrorē venturi iudi
cis p̄ſtolantes cōtinuo trepidant eo
indeſinēter agitur vt reparatiores ſi
ant hec Grego. Pius enim ⁊ miſeri
cors dominus etiā īdignos nos ob
peccati prauitatem ſordidos nō dere
linquet. ſi noſtra peccata humiliter ⁊
veraciter cognoſcimus confitēdo te
ſte beato Grego. qui dicit. Nūq3 mē
tem deus deſerit. ſe que ī peccatis ve
raciter agnoſcit hec ille. Nam qui ve
raciter ſe recognoſcit peccaſſe. etiam
dolet et penitet ſe deum offendiſſe. Et
benignus dominus a remiſſione pec
catorum ſe cōtinere nō poterit. vbi peni
tētiaz veraz in hoīe eſſe aſpexit. Vñ
beatus Bernardus. Ad veram ꝯgni
tionem peccatorū imediate ſequitur
penitentia. ad quaz ſine vllo interual
lo ſubiungitur remiſſio. nam qui vere
cognoſcit malum. quod ex peccato in
currimus a penitentia ſe non poterit
continere. multominus deus cui ꝓpri
um eſt miſereri ſemper et parcere a re
miſſione ſe continet. vbi viderit pe
nitentiam veram. hec Ber. Cōſideran
tes autem pietatem tantam et miſeri
cordiam dei. nullus negligat poſt per
petrata facinora remedium penitētie
et ꝯfeſſiōis ſubire. vt ſalutem anime
ſue aſſequi valeat et veniam peccato
rum obtinere. Filius

De cōfeſſione ⁊ ei⁹ effectib⁹ ac
virtute plurima audiui. ⁊ cum
gaudio cordis mei ſuſcepi. ſed qua
lis dēat eē cōfeſſio. de hoc rogo infor
mari. Capitu. V Pater X

Scire debes qd
ad ꝯfeſſiōez verā ⁊ ſalubrē hec
requirūt Primo vt huīlis ſit Vñ ber.
Omnia que remordēt ꝯſciētiā ꝯfite
re humiliter pure ⁊ fideliter. Et eccle
ſiaſtici dicit preſbitero huīlia animā
tuā. Et leproſus de quo habet in mar
co qui ſignificat peccatorē veniēs ad
Jheſū flexo genu dixit Domīe ſi vis
potes me mūdare vnd vnuſquiſq3 cū
ſua humilitate currat ad remediū cō
feſſionis A Itē ꝯfeſſio dz eſſe ve
recunda in vilitate peccati. Unde lu
ce xviij. Publicanus ſtās a lōge no
lebat ad celos oculos leuare ſz pcu
ciebat pectus ſuū. dicēs de⁹ ꝓpicius
eſto mihi peccatori. naz ſic deo mul
tū diſplicet īpudentia hoīs peccātis
ſic placz ſibi verecūdia ꝯfitētis teſta
tur hoc. gre. q̄ ſic di. Quantū diſplic3